

Yeni YOL

Qəzet 17 iyun 2015-ci il tarixindən nəşr olunur.

15 AVQUST 2021-Cİ İL №015 (138)

Səh. 2

"AKADEMİK-AKADEMİK DANIŞMAQ" - İBRAHİM XƏLİL YAZIR

Səh. 3

NUNUOLSAM RALCAYİTHE ISADİMARİP/ ISAYİXRAREYİ - HƏMİD SADIX YAZIR

Səh. 4

VACİB FƏNLƏRDƏN İMTAHANI VERƏN VƏ KƏSİLƏN ABİTURİYENTLƏRİN SAYI AÇIQLANIB

Səh. 5

MƏQSƏD VƏ İNSAN - VÜQAR VƏKİLOĞLU YAZIR

Səh. 5

ANA DİLİMİZ – KİMLİYİMİZ - DİLARƏ TƏHMƏZOVA YAZIR

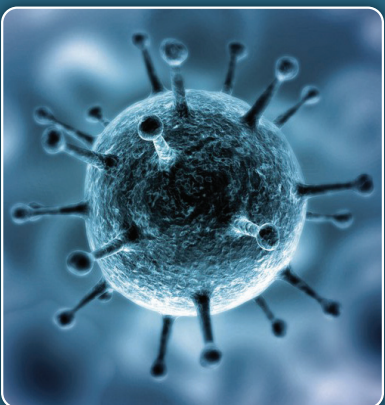
Səh. 6

NİDERLAND – PƏRDƏ ARXASINDAKI GERÇƏKLƏR - AFİQ MUXTAROĞLU UAZIR

Səh. 7

"QƏDİM TİFLİSİN ƏDƏBİ BOHEMASI" - MİRZƏ MƏMMƏDOĞLUNUN TƏRCÜMƏSİNDƏ

GÜRCÜSTANDA KORONAVİRUSDAN ÖLƏNLƏRİN SAYI 6 MİNİ KEÇİB

rusdan 6406 nəfər ölüb. Bu haqda hökumətin xüsusi yaratdığı www.stopcov.ge saytında qeyd edilib.

Məlumatda ölkədə koronavirusa yoluxanların ümumi sayı 481578 nəfər, sağalanların sayı isə 421532 nəfər olaraq göstərilib. Avqustun 15-nə kimi ölkədə 791863 nəfər COVID-19 əleyhinə peyvənd olunub.

Ölkə üzrə karantin rejimində 72 nəfər, stasionar nəzarətdə 6841 nəfər, COVID mehmanxanalarda olan şəxslərin sayı 3459 nəfər olaraq göstərilib.

Avqustun 15-nə olan son məlumata əsasən, Gürcüstanda koronavi-

RUSIYANIN GÜRCÜSTANA TƏCAVÜZÜNDƏN 13 İL ÖTÜR

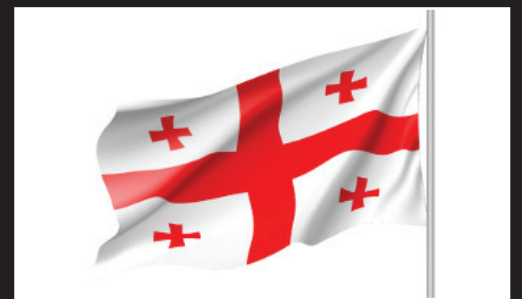
Rusiya ilə Gürcüstan arasında 2008-ci ilin avqust ayında baş vermiş müharibədən 13 il ötür.

Avqustun 8-də başlamış müharibə ən yeni tarixə "Beş günlük müharibə" və "Avqust müharibəsi" kimi daxil olub.

Hərbi əməliyyatlar zamanı Gürcüstanın 170-i hərbi, 14-ü hüquq-mühafizə orqanlarının əməkdaşı, 224-ü isə dinc sakin olmaqla 408 nəfər vətəndaşı həlak olub, 2 232 nəfər yaralanıb, 26 min nəfər qaçqın vəziyyətinə düşüb.

Avqustun 8-i müharibədə həlak olanların xatirəsinə ehtiram əlaməti olaraq Gürcüstanın prezident sarayı, hökumət administrasiyası, parlament binası, digər dövlət idarələrində və diplomatik nümayəndəliklərdə bayraqlar endirilib.

Beş günlük müharibədən sonra Moskvanın həmin ilin avqustun 26-da Abxaziya və Cənubi Osetiya bölgələri-

nin müstəqilliyini tanıyıb. Buna cavab olaraq rəsmi Tbilisi Moskva ilə diplomatik əlaqələri kəsib və hər iki bölgəni işğal olunmuş ərazilər elan edib.

Gürcüstanın Xarici İşlər Nazirliyi müharibənin növbəti ildönümü ilə bağlı yaydığı bəyanatda Rusiyanı 12 avqust 2008-ci il tarixli atəşkəsin elan olunması barədə razılaşmaya dair öhdəlikləri yerinə yetirməyə, işğalçı qüvvələri Gürcüstan ərazisindən çıxarmağa və işğal olunmuş ərazilərin "müstəqillik"lərinin tanınması barədə qanunsuz qərarı ləğv etməyə çağırıb.

MSK-YA YENİ SƏDR SEÇİLİB

Gürcüstan parlamentinin növbədənənar iclasında ölkənin Mərkəzi Seçki Komissiyasına (MSK) yeni sədr seçilib.

Dördüncü səsvermə zamanı Giorgi Kalandarişvilinin namizədliyini 83 deputat dəstəkləyib, 3-ü əleyhinə səs verib.

Yeni sədr MSK-ya növbəti 6 ay ərzində rəhbərlik edəcək.

G.Kalandarişvilinin 5 il müddətinə seçilməsi üçün ən azı 100 səs tələb olunub.

Qeyd edək ki, MSK-nın sabiq sədri Tamara Jvania bu ilin iyunun 30-da istefa verib.

AVQUSTUN 14-DƏN YENİ MƏHDUDİYYƏTLƏR QÜVVƏYƏ MİNİB

Gürcüstanda ağır epidemioloji vəziyyət səbəbindən avqustun 14-dən etibarən bir sıra məhdudiyətlər tətbiq olunub. Məhdudiyətlər üç həftə ərzində – sentyabrın 4-dək qüvvədə saxlanılacaq.

Dövlət Qurumlarıarası Koordinasiya Şurasının qərarına əsasən, ictimai nəqliyyatın hərəkəti məhdudlaşdırılıb. Qadağa şəhərlər-

arası nəqliyyata şamil edilmir.

Həmçinin ölkə üzrə festivallar, əyləncəli tədbirlər və idman yarışları qadağan olunub, uşaq əyləncə mərkəzləri bağlanıb.

Qida müəssisələrinin fəaliyyətinə saat 23:00-dək icazə verilir.

Koordinasiya Şurası dövlət qurumlarına əməkdaşlarını imkan daxilində distant iş rejiminə keçirməyi tapşırıb.

“AKADEMİK-AKADEMİK DANIŞMAQ”

İbrahimxəlil

Bu dünyada bir çox ad-soyad ardıcılıqları var ki, onlara xüsusi hörmət bəsləyirəm: məsələn, Sokrat – Platon (Əflatun) – Aristotel (Ərəstun) ardıcılığı kimi. Bu ölməz üçlük əsrlər boyu bütün mədəni axınlarda tutiya misilli olublar: yəni, mənəvi mənada, əsl göz dərmanı sayılıblar!

Məhz həmin qədim müqəddəs *Müəllim – Tələbə* (Sokrat – Platon – Aristotel) ənənələrinin sayəsində bugünkü dünyada hər bir Elmlər Akademiyasının kökü qədim yunan fəlsəfə məktəbi olan *Akademiyaya* bağlıdır!

Müxtəsər arayışa görə, *Akadem* mifik yunan qəhrəmanlarından biridir. Qədim-qayım nəzər nöqtələrinə əsaslanaraq, onu Afina yaxınlığındakı bir bağda dəfn edilmiş. Platon mühazirələrdən sonra öz tələbələri ilə məhz həmin bağda gəzməyi xoşlayırmış. Sonralar Platonun məktəbi Akademiyasının şərəfinə “Akademiya” adlanmağa başlamışdır. Və dünyada ilk akademiklər də Platonun tələbələri arasından çıxanlar ola bilərdi.

Əksər insanların, qrupların tarixdə qalmaq arzusu, seçilmək, fərqli görünmək iddiaları o qədər böyükdür ki, indi akademikliyin atributları sayılan mantiyalar – plaş şəklində qolsuz, uzun üst geyimi – və papaqlarla (şapkalar) birgə akademiylərə bir *milli* əlavəsi də gəlib: məsələn, milli elmlər akademiyası. Əslində *elmin milli* anlayışı arada-sırada az-az arazbarı qərib də görünür.

Amma bütün hallarda, biz çox şeyin akademikini, yəni yaradıcılıq cəhətdən nümunəvi sayılanı istəyirik: akademik teatr, akademik kitabxana, akademik lüğət və sairə.

Baxmayaraq ki, indi yeni *hərşeyşünaslar* zümresi də yaranıb və onlar “akademik-akademik” danışmağı çox xoşlayırlar: sanki zoğallı yastanalarda lılıx zoğal yeyirlər. Məsələn, həyatda bircə dəfə də olsun sinəsi ilə top saxlamayan hərşeyşünas futboldan o qədər “emosional”, o qədər “ekspressiv” danışır ki, sanki Aristotelin “Ritorika”sından bir stadion imtahan verib! Ya da sanki Hakan Çalhan-oğlunun müəllimi-məşqçisi olub! Danışqları da feysbukdakı bəzi saxta profil sahiblərinin yazılarına çox oxşayır: hərcay, müxənnət, nakəs...

Bu “akademik-akademik” danışmaq ifadəsini məşhur “Maraşlı” filmindən eşidib yadda saxlamışam. Orada bir personaj o biri personajın gəvəzə-gəvəzə ötdüyünü görüb, ona bərk təpindir:

– Akademik-akademik konuşma! – deyər var gücü ilə üstünə bağırır.

Baxmayaraq ki, özü də akademik səviyyədə deyil. Amma hərşeyşünas olmaq istəyindən də heç cür vaz keçmək istəmir.

Nitq mədəniyyəti, Natiqlik sənəti ölməz, sönməz dəyərlərdir. Bu, öz əmin-yəmin yerində! Akademik natiqliyə gəlincə, əgər Mirzə Halaypovanın dediklərinə inansa, belə çıxır ki, onun nəvələri ingiliscədə və ruscada “simiçqa kimi çırtıdadırlar”. Olsun! Amma ana dilimizdəki atbalaxanın axsamalarını hara yazacaq?.. Bəlkə daha çox daxili nitqə bağlı bir unudulmaz akademik belə bir ifadəsi var: “Mən düşünməyə başlarkən hiss edirəm ki, səs tellərim də işləməyə başlayır”.

Məgər dilotu yeyibmiş kimi, boş-boş başından böyük, “akademik-akademik” danışanların öz səs tellərinə heç yazıqları gəlmirmiş? Axı bir zamanlar Süsən-Sünböldə onların dili “hünər xəzinəsinin açarı” sayılmışdır.

...Gördüyüm ilk akademik unudulmaz Həmid Araslı olub. Tarixin zülmətləri içində incilər arayan alim kimi tarixə düşən Həmid Araslı! Məşhur mətnşünas olaraq “Dədə Qorqud”u 1939-cu ildə nəşr etdirmişdi. Ən iztirablı-əzablı 30-cu illərdə. Səməvi simasını heç unutmuram: sanki Qorqud dövründən qopub qalmışdı!

Bir dəfə Yazının şirin əzabından, “qələmdən boylanmağ”ın, “kağızdan baxmağ”ın zövqündən xəbərsiz olan bir “akademik-akademik” danışan demişdi: “Bir zamanlar ibtidai insanlar qocaları yeyirdilər, bizim vətənimizdə isə qocaları Akademiyaya üzv seçirlər”.

Mirzə Qələm də şappadan cavabını vermişdi: “Bu ifadənin mənəvi sənə yox, Anatol Fransa məxsusdur, özü də fərqli şəkildə. Bu bir. İkincisi, sən kimilərini heç Mövlana da düzəldə bilməmişdi: bir dəlillə qırx alimi anlatdı, amma qırx dəlillə sən kimi bir cahili qandıra bilmədi. Sən akademik normaları pozmaq yerinə, guya “dünya”ni düzəltmək əvəzinə, get Keçəl Həmzə kimi qırıq-quruqdan ye, qarı-bacanı süpür, zirəkliyinlə “xanımlar”ın, “dəlilər”in gözüne gir. Amma axırda onsuz da “Qırat”ı apara bilməyəcəksən”!

Yeri gəlmişkən, Mirzə Qələm indi *dirilən sözləri* araşdırmaqla məşğuldur: yəni xeyli müddətdir ki, məlum seyraqıb səbəblərdən dilimizi tərək etmiş, amma tarixi şəraitlə bağlı hazırda dilimizə yenidən qayıdan, üstəlik də ana dilimizdə özlaşma meyilləri yaradan türk mənşəli sözləri araşdırır. Məsələn, *ulu, çavuş, dürlü* kimi sözləri.

PS.

Bir dəfə ustad Aşıq Ələsgərin yubileyinə dəvət alanlar arasında mən də var idim. Yadımdadır, orada ustadın:

Nə sevda tapıbsan, nəyə talıbsan?

Hansı qəflətdəsən, gəl, qoca baxtım! – misraları ilə başlayan qoşmasını da oxumuşdum.

Bu il isə ustadın 200 illiyini keçirə bilmədik. Üzür qara olsun, pandemiyanın: imkan vermədi; özü də elə “akademik-akademik” danışır ki!

Amma heç qəm yeməyin. İradəmizdə Sokrat ruhu var: öhdəsindən gələcəyik!

BAŞ NAZİR CANDAR MƏKTƏBİNDƏ OLAB

Marneuli rayonunun Candar kəndində yeni Azərbaycan baycandilli məktəbin tikintisi başa çatıb.

Baş nazir İrakli Qaribaşvili təhsil və elm naziri Mixeil Çxenkeli, parlament sədri Kaxa Kuçava, regional inkişaf və infrastruktur naziri İrakli Kerseladze ilə birgə təhsil müəssisəsinə baş çəkib.

300 şagird üçün nəzərdə tutulan ictimai məktəb dövlət büdcəsi hesabına inşa olunub. Layihənin ümumi dəyəri 3 milyon 882 min lari təşkil edib.

Müasir standartlara cavab verən təhsil ocağında açıq və qapalı meydançalar, kitabxana, laboratoriyalar və siniflər yaradılıb. Məktəb yeni dərs ilindən etibarən şagirdləri qəbul etməyə hazırdır.

sil ocağında açıq və qapalı meydançalar, kitabxana, laboratoriyalar və siniflər yaradılıb. Məktəb yeni dərs ilindən etibarən şagirdləri qəbul etməyə hazırdır.

XƏSTƏXANALARDA ÇARPAYI ÇATIŞMAZLIĞI YARANIB

“Səhiyyə Nazirliyi əlavə çarpayılar sərəfər etməyə çalışır. Bu gün heç bir pasiyent diqqətdən kənar qalmır. Lakin yoluxmaların artmasının qarşısını almaq üçün bütün tədbirləri gücləndirmək lazımdır”, - deyər E.Tikaradze bildirib.

Səhiyyə nazirinin müavini Tamar Qabunia öz növbəsində Gürcüstan xəstəxanalarında koronaviruslu pasiyentlər üçün ayrılmış yerlərin təxminən 94%-nin dolduğunu deyib.

“Səhiyyə sektoru bu gün maksimal yüklənmə ilə qarşılaşıb. Əlavə çarpayıların sərəfər olunması nəzərdə tutulub. Artıq 7 min çarpayı sərəfər edilib və bu həftə ərzində daha 500 çarpayı əlavə olunacaq”, - T.Qabunia bildirib.

Gürcüstanın səhiyyə naziri Ekaterine Tikaradze jurnalistlərə açıqlamasında ölkədə ciddi çarpayı çatışmazlığının olduğunu deyib.

Onun sözlərinə görə, ağır epidemioloji vəziyyət xəstəxana sektoruna təsir göstərir.

AZƏR SÜLEYMANOV VAHİD MİLLİ HƏRƏKAT PARTİYASINI TƏRK EDİB

Azər Süleymanov Gürcüstanın müxalif Vahid Milli Hərəkət Partiyasını tərək edib. Bu barədə o, feysbuk hesabında yaydığı müraciətdə bildirib.

İllərdir partiyada təmsil olunan müxalifətçi siyasi fəaliyyətini müvəqqəti dayandırdığını qeyd edib: “Bu qərarın səbəbi partiyada olan bəzi

insanların bizim xidmətlərimizi və siz seçicilərin fikirlərini layiqli şəkildə dəyərləndirməməsi oldu. Son bir ildə baş verən hadisələr bunun bariz nümunəsidir.

Mənim partiyada olan çoxlu sayda dostlarıma olan hörmətim nəminə bəzi detalları açıqlamaq istəmirəm. Düşünürəm ki, bütün bunlara rəğmən VMH partiyasında öz fəaliyyətimi davam etdirməyim sizlərə qarşı haqsızlıq olar”.

Qeyd edək ki, A.Süleymanov 1999-2004-cü illərdə deputat olub. 2003-2008-ci illərdə Kvemo Kartli bölgəsinin qubernator müavini vəzifəsində çalışıb. 2008-ci ildən 2020-cı ilədək yenidən parlamentdə təmsil olunub.

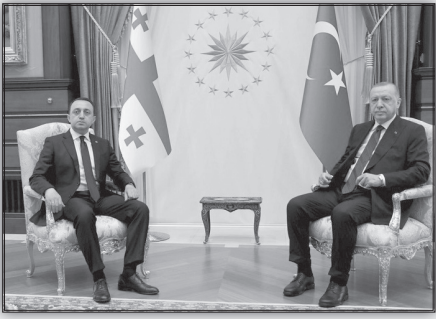
AÇIQ HAVADA MASKA TAXMAQ YENİDƏN MƏCBURİDİR

Avqustun 10-dan etibarən Gürcüstanda 5 nəfərdən çox adamın toplaşacağı açıq havada qoruyucu maska taxmaq məcburi olub. Bununla bağlı Gürcüstanın Dövlət Qurumlarıarası Koordinasiya Şurası qərar qəbul edib.

Qərarın səbəbi ölkədə son zamanlar epidemioloji vəziyyətin kəskinləşməsidir.

Xatırladaq ki, ölkədə açıq havada maskadan istifadə tələbi iyunun 22-dən ləğv olunmuşdur. Qapalı məkanda fərdi qoruyucu vasitədən istifadə qaydası isə qüvvədədir.

BAŞ NAZİR: TÜRKİYƏ İLƏ DOSTLUQ VƏ ƏMƏKDAŞLIĞA BÖYÜK DIQQƏT VERİRİK

“Gürcüstanın Türkiyə ilə strateji tərəfdaşlığı var və biz əlbəttə ki, bu ölkə ilə dostluq

və əməkdaşlığa böyük diqqət veririk”. Bunu Gürcüstanın Baş naziri İrakli Qaribaşvili deyib.

Onun sözlərinə görə, iki ölkə arasında yüksək səviyyəli strateji dialoq fəallaşdırılacaq.

“Mənim Türkiyəyə uğurlu səfərim və Prezident Rəcəb Tayyib Ərdoğanla görüşüm olub. Onun təşəbbüsü ilə Gürcüstan-Türkiyə Yüksək Səviyyəli Strateji Əməkdaşlıq Şurasının toplantısı bu ilin sonunda keçiriləcək”, deyər İ.Qaribaşvili bildirib.

İRAKLİ QARİBAŞVİLİ: AZƏRBAYCANLILARI YÜKSƏK VƏZİFƏLƏRDƏ DAHA ÇOX GÖRMƏK İSTƏYİRƏM

“Bu gün bir çox vətəndaşlarımız gürcücə nə danışa, nə də yaza bilir. Bu, çox ağırlıdır və əlbəttə ki, problemdir”. Bunu Baş nazir İrakli Qaribaşvili Barışıq və Vətəndaş Bərabərliyi üzrə Dövlət Naziri Aparatının 10 illik fəaliyyət planının təqdimat mərasimində çıxışında deyib.

Onun sözlərinə görə, konkret vəzifələrdən biri 2030-cu ilə qədər Gürcüstanın bütün vətəndaşlarının gürcücə sərbəst danışmasına nail ol-

maqdan ibarətdir: “Mən burada etnik azərbaycanlılar olan uğurlu parlament üzvlərini görürəm. Onlar gürcü dilində səliss danışirlər. Belə uğurlu gəncləri parlamentdə və nazirliklərdə nazirlər, nazir müavinləri və digər yüksək vəzifələrdə daha çox görmək istəyirəm. Bunun üçün ilkin şərtlərdən biri bütün vətəndaşlarımızın gürcü dilini öyrənməsidir”.

İ.Qaribaşvili qeyd edib ki, gürcü dilinin öyrənilməsi ilə bağlı azərbaycanlı və erməni həmvətənlərimizlə dəfələrlə danışmışıq: “Onlardan hər biri dövlətin bu istiqamətdə atacağı konkret addımlara hazırdır. Biz bu məqsədə çatmaq üçün lazım olan bütün alətləri yaratmalıyıq. Etnik azlıqların təhsilə və keyfiyyətli tibbi xidmətə əlçatanlığı, onların sosial-iqtisadi layihələr və ölkənin siyasi həyatında daha fəal iştirakı güclü gələcəyimiz üçün möhkəm təminat olacaq”.

DAVID ZALKALIANI: GÜRCÜSTAN - AZƏRBAYCAN, ERMƏNİSTAN, TÜRKİYƏ MÜNASİBƏTLƏRİ YENİ SƏVİYYƏYƏ ÇIXARILMALIDIR

“Növbəti 10 il ərzində Gürcüstanın regionda aparıcı dövlət kimi mövqeyi güclənəcək”. Bunu Gürcüstanın xarici işlər naziri David Zalkaliani deyib.

XİN başçısı bildirib ki, bu müddət ərzində sərhədlərin delimitasi-

ya-demarkasiyası başa çatdırılacaq və Gürcüstan sabit tranzit funksiyası əldə edəcək.

Nazirin sözlərinə görə, Gürcüstan üçtərəfli əməkdaşlıq platforması da daxil olmaqla, yeni regional təşəbbüslərin irəli sürülməsi və reallaşdırılması üçün əhəmiyyətli səylər göstərəcək.

D.Zalkaliani Gürcüstanın Azərbaycan, Ermənistan və Türkiyə ilə ikitərəfli, çoxtərəfli siyasi və iqtisadi münasibətlərin daha da möhkəmləndirilməsi, bu əlaqələrin mövcud potensialından maksimum istifadə və yeni səviyyəyə çıxarılmasının zəruriliyini vurğulayıb.

NUNUOLSAM RALCAYİTHE ISADİMARİP/ISAYİXRAREYİ

Həmid SADIX

Diliniz dolaşdısa dönə-dönə üzr istəyib məqsədi ərzi-hal edək. Başlıq anlaşılmaz və mənasız olduğu üçün geridə qalan hissəni çox sadə davam edək ki, təzminat etmiş olaq.

Ac insan nə düşünər? Yemək. Təhlükə hiss edən insan nə düşünər? Bundan sovuşmaq yolunu. Üşüyən nə axtarar? İstilik. Diqqətsiz qalmış insan? Diqqət, qayğı.

İndi təsəvvür edin, yemək istəyəndə pencək verirsən, soyuqdan donub öləndə Rihananın mahnısını qurursan. Ciddi təhlükədə olana Kafkanın “Metamorfosa”sını verirsən ki, “al, oxu, başını balta kimi yaracaq, təsirinə özünə gələ bilməyəcəksən”.

Maslounun ehtiyaclar piramidası/iyerarxiyası... Adından bəlli, tələbatların piramidası. Keçib, sadalayaq:

1. Fizioloji tələbat;
2. Təhlükəsizlik;
3. Aid olma/sevgi;
4. Hörmət;
5. İdrak;
6. Estetika;
7. Özünəreallaşdırma.

Ümumiyyətlə, hər şey elədir – ikinci pilləyə çıxmaq istəyəndə gərək birincini aşmış ola. Bundan sadə nə istəyirsiz? Birbaşa üçüncü pilləyə/mərhələyə atılсан ayağın sınacaq, bonus olaraq da yerə düşəndə belin. Lazımdırımı? Yox!

Ac qarına gedib futbol oynayarsan? Ola bilər azca oynayasan, amma bu mütəmadi davam etməyəcək axı. Hər lənib boşqabın yanına geri qayıdacaqsan. Yəni birinci pilləyə ayaq basmamış 3-4-5-ciyə atılmaq istəsən yenə eyni yerə – birincinin dizinin dibinə qayıdacaqsan.

Hər şey aydınsa bəs niyə həmişə məsələləri əksinə sadalayırıq? Prioritetləri niyə köndələn sıralayırıq.

Müharibənin ortasında qulaqcığı taxıb mahnıya qulaq asmağa bənzəyir.

Elə bil nə vəchlə olur olsun Maslounun nəzəriyyəsini səhv çıxarmaq istəyirik.

Əgər tələbatlar piramidasını inkar etmiriksə (ən azı ilkin pillələri) onda niyə problemləri əksinə sıralayırıq?

Təsəvvür et, adamın başı ağrıyır və bilir ki, acından ağrıyır. Sən də durub deyərsən ki, sən özünəreallaşdırmağa ehtiyacın var, başın ona görə ağrıyır, gəl mən deyən kimi edək, al mikrofonu və s. Adam bir də deyir, acam, deyirsən, yox, sən nə bilirsən.

Axırda dava düşür. Acından hirsələnən deyir ki, sən məsləhətin və müalicənə mənə lazım deyil, o biri də deyir ki, “sən yaxşılıq qanan deyilsən, Allah var ciyərindən də xərçəng çıxsın”.

Qıraqdan görünən mənzərə də yazının başlığına bənzəyir. Elə boylana qalırısan ki, bu niyə köndələn yazıb.

MİLLİ QIYMƏTLƏNDİRMƏ VƏ İMTAHANLAR MƏRKƏZİNİN RƏHBƏRİ: İMTAHANLARIN CAVABLARI SENTYABRIN 20-NƏ KİMİ BİLİNMƏLİDİR

Müəllimlərin peşə imtahanı ilə bağlı əlavə səs-siyalar aparılır. Koronavirusa görə imtahanda iştirak edə bilməyən müəllim və müəllim olmaq istəyənlər imtahan verir.

Eyni zamanda imtahanlarda iştirak etmiş aplicantlar imtahan nəticələrini gözləyirlər. Nəticələr nə zaman bilinəcək, cavablar hansı prinsiplə yayımlanacaq və nəticələrin gecikməsi müəllimlər üçün 60 kreditlik hazırlıq proqramını keçmək istəyənlərə mane olacaqmı? – Bu suallara Milli Qiymətləndirmə və İmtahanlar Mərkəzinin direktoru Sopio Qorqodze aydınlıq gətirib.

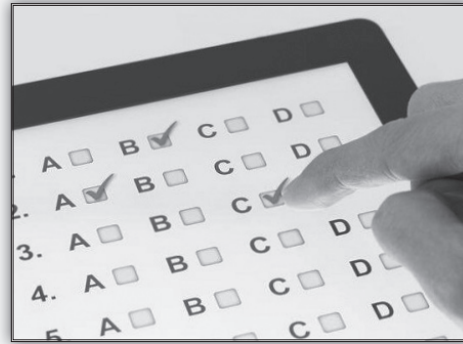
O bildirib ki, testlərin yoxlanılmasına başlanılıb və koronavirusla bağlı mövcud duruma görə mərkəz nəticələrin yayımlanmasını gecikdirir: “Nəticələrin yayımlanması məhz imtahan prosesini 14 gün uzatmalı olduğumuza görə gecikir. İmtahanlar 14 gün gec başa çatdı. Ötən il də yekun nəticələr sentyabrda elan edildi. Bu il, əlbəttə, nəticələrin daha tez yayımlanması yaxşı olardı, ancaq bu, pandemiyadan irəli gələrək mümkün olmadı. Nazirlik və Müəllimlərin Peşə İnkişafı Mərkəzi qərar verdi ki, imtahanların gecikməsinə görə heç kim zərər çəkməsin deyər, sxemdə müəyyən dəyişikliklər etsinlər”.

Milli Qiymətləndirmə və İmtahanlar Mərkəzinin rəhbəri bildirib ki, cavablar bütün aplicantlar üçün eyni zamanda yayımlanacaq: “İmtahanların nəticəsi birgə yayımlanacaq. Çünki bu test eynidir. Sadəcə, aplicantlar fərqli minimal kompetensiyanı aşmalıdır. Ona görə də, nəticələr birlikdə yayımlanacaq”.

İmtahan nəticələrinin elan ediləcəyi dəqiq tarixə gəldikdə isə mərkəz rəhbəri cavabların sentyabrın 20-nə kimi yayımlanacağını bildirsə də, eyni zamanda qeyd edib ki, əvvəlcədən dəqiq tarix demək mümkün deyil: “Demək çətindir, çünki bizim daha sonra apellyasiya prosesimiz var. Bundan əlavə, azərbaycandilli müəllimlərin cavabları öz dillərində yazmaq imkanı var. Belə halda biz aplicantın testini tərcümə etməli və sonra yoxlamalı oluruq. Bunların hamısı vaxt aparır və əvvəlcədən dəqiq tarix qeyd etmək mümkün olmur”.

İmtahan nəticələrinin gecikməsi müəllimlər üçün 60 kreditlik hazırlıq proqramını keçmək istəyən şəxslərə mane olmayacağı sualına mərkəz rəhbəri belə cavab verib: “Mərkəz fəvqəladə rejimdə işləyir və yekun nəticələrin müəllimlər üçün hazırlıq proqramında müvafiq vaxtda təhsilə başlamasına mane olmaması üçün hər şey edir”.

VACİB FƏNLƏRDƏN İMTAHANI VERƏN VƏ KƏSİLƏN ABİTURIYENTLƏRİN SAYI AÇIQLANIB

Vahid Milli İmtahanların ilkin nəticələri məlumdur və abituriyentlər artıq öz nəticələrini məhkəməyə şikayət edə bilirlər. Vacib fənlərdə ən aşağı kompetensiyayı aş bilməyən abituriyentlərin sayı barədə məlumat təqdim edirik. Qeyd edək ki, apellyasiya nəticələrindən sonra bu göstəricilər dəyişə bilər.

Ən çox abituriyent – 35 748 nəfər ol-

maqla gürcü dili və ədəbiyyatı fənni üçün qeydiyyatdan keçib. İlkin göstəricilərə görə, 6 % minimal kompetensiyayı aş bilməyib, 17 abituriyentin nəticəsi isə yüksək – 70 balla qiymətləndirilib.

Tarix imtahanına 22 092 abituriyent qeydiyyatdan keçib. İmtahanda iştirak etmiş abituriyentlərdən 8 %-i maneəni aş bilməyib. 5 nəfər isə 60 bal toplayıb.

Riyaziyyat imtahanında ümumilikdə 12 822 abituriyent iştirak edib. İlkin nəticələrə əsasən, 17 %-dən çox aplicant maneəni aş bilməyib. 13 nəfər isə 51 bal toplayıb.

Xarici dillər üzrə imtahanda təxminən 7 % minimal kompetensiyayı aş bilməyib, 214 nəfər isə yüksək – 80 bal toplayıb. Xarici dil imtahanında 35 180 abituriyent iştirak edib.

Qeyd edək ki, bu il imtahanlara 38 300-dən çox abituriyent qeydiyyatdan keçib.

MƏKTƏBLƏRİN AVTORİZASIYA ŞURASININ ÜZVLƏRİNİ BAŞ NAZİR TƏYİN EDƏCƏK

Təhsil müəssisələrinin avtorizasiyası haqqında sərəncama dəyişiklik edilib. Gürcüstanın təhsil və elm naziri Mixeil Çxenkelinin imzaladığı sənəddə qeyd olunub ki, məktəblərin Avtorizasiya Şurasının səlahiyyət müddəti 1 il, Ali Şuranın səlahiyyət müddəti isə 2 il müəyyən edilib.

Qeyd etmək lazımdır ki, şura üzvlərini Təhsil Nazirliyinin təqdimatı əsasında Gürcüstanın baş naziri təyin edir və azad edir.

“Ümumtəhsil müəssisələrinin Avtorizasiya Şurasının səlahiyyət müddəti 1 il müəyyən edilib. Şura üzvlərinə fəaliyyətlərinə görə mərkəzin şəxsi gəlirlərindən əməkhaqqı (honorar) ödənəcək. Honorarın ödənmə qaydası və miqdarı mərkəzin direktorunun şəxsi inzibati-hüquqi aktı əsasında müəyyən edilir. Şura üzvlərini Gürcüstanın Təhsil və Elm Nazirliyinin təqdimatı ilə ölkənin baş naziri təyin və azad edir.

Peşə təhsili müəssisələrinin Avtorizasiya Şurası üzvlərinin seçilmə qaydası Gürcüstanın təhsil və elm nazirinin sərəncamı ilə təsdiqlənir. Şura üzvlərinin fəaliyyətlərinə görə honorar ödənmə qaydası və miqdarı mərkəzin direktorunun şəxsi inzibati aktı əsasında müəyyən edilir.

Ali təhsil müəssisələrinin Avtorizasiya Şurasının səlahiyyət müddəti 2 il müəyyən edilib. Şura üzvlərinin fəaliyyətlərinə görə mərkəz şəxsi gəlirlərindən honorar ödəyəcək. Şura üzvlərinə honorar ödənmə qaydası və miqdarı mərkəz direktorunun şəxsi inzibati-hüquqi aktı əsasında müəyyən edilir. Şura üzvlərini təhsil və elm nazirinin təqdimatı əsasında Gürcüstanın baş naziri təyin və azad edir”, – sərəncamda qeyd olunub.

PEYVƏND OLUNMUŞ MÜƏLLİMLƏR ÜÇÜN 2 HƏFTƏDƏ BİR DƏFƏ COVID TESTİ VERMƏK MƏCBURİ OLACAQMI?

Ötən tədris ilində COVID epidemiyadan irəli gələrək Gürcüstan ümumtəhsil müəssisələrində, ictimai və özəl məktəblərdə müəllimlər və inzibati heyət üçün məcburi test aparılırdı. Bu məsələni dövlət tənzimləyirdi.

Dövlət Qurumlararası Koordinasiya Şurasının qərarına əsasən, ölkə miqyasında bütün məktəb müəllimləri və məktəb rəhbərliyi heyətinin minimum 20 %-i iki

həftədə bir dəfə məcburi PCR testdən keçirilirdi. Qalan əməkdaşlar isə sürətli testlə yoxlanılırdı.

Maraqlıdır, yeni tədris ilindən peyvənd edilmiş müəllimlərə iki həftədən bir testdən keçmək lazım olacaqmı?

Qeyd olunan məsələ ilə bağlı Təhsil Nazirliyi ilə əlaqə saxladığımız qaynar xətdən bildirdilər ki, bu məsələ ilə əlaqədar tənzimləmələr məktəblərə göndərilib. Ancaq

peyvənd olunmaq testdən keçməyi istisna etmir. Yeni tədris ilindən, böyük ehtimalla, peyvəndli, yaxud peyvəndsiz müəllimlərin testdən keçirilməsi davam etdiriləcək.

Səhifədəki məlumatlar “etaloni.ge” saytından götürülüb.

Gürcü dilindən tərcümə etdi:
Aynurə ƏLİYEVƏ

MƏQSƏD VƏ İNSAN

19-cu əsrin sonları və 20-ci əsrin əvvəllərində eqzistensializm adlanan bir fəlsəfi cərəyan yaradıldı. Bu fəlsəfi cərəyana görə, var olan hər bir şeyin – istər canlı olsun, istər cansız – bir məqsədi olmalı idi. Məsələn: kitabın məqsədi insanlara məlumat vermək; dəftərin məqsədi (yazılmaq) insanların bir çox məlumatlarını qoruyub saxlamaq; hər hansı bir heyvanın məqsədi həyatda qalmaq və nəslini davam etdirmək idi. Eqzistensialistlərin fikrinə görə, ancaq insan tamamilə fərqli idi. Eqzistensialistlərin fikrincə, insan dünyaya gələndə bütünlüklə məqsədsiz olurdu, ancaq insan dünyaya gəldikdən sonra öz məqsədini özü yaratmaq məcburiyyətində idi. Hər insan qarşısına məqsəd qoymalı idi: kimi ədəbiyyatçı olmalı idi, kimi həkim olub insanları müalicə etməli idi. Əsas məsələ də burada başlayır. Nədir bu məqsəd? İnsanın əsas məqsədi nə olmalıdır? İlk əvvəl, məqsəd və hədəfin fərqi müəyyənləşdirmək lazımdır. Kiminə görə, hədəfin məqsəddən fərqi onun uzun bir zaman kəsiyini ehtiva etməsidir, məqsədin isə daha qısa bir müddət ərzində gerçəkləşməsinə qeyd edirlər. Kiminə görə isə, hədəf – çatılmaq istənilən məqsədin son həddidir. Məsələn, əgər mən bir xarici dil öyrənirəmsə, bu dil öyrənmə prosesinin sonuna hədəf deyilir. Məqsəd isə bu dil öyrənmə prosesinin özüdür. Burada isə mən, hədəfdən və ya başqa bir şeydən deyil, məqsəddən bəhs edəcəyəm.

Bəli, biz qeyd etdik ki, insan doğulandan sonra öz məqsədlərini müəyyənləşdirməli və həyatına mənə qazandırmalıdır. Hətta dində belə insanların ali bir məqsədlərinin olduğunu danışırlar və bu məqsəd hər şeyin yaradıcısına yaxınlaşmaq olaraq qeyd olunur. Ancaq insanın məqsədləri sadəcə bununla bitmir. Bir ömrü əhatə edən məqsəddən əlavə insanın bir çox xırda məqsədləri də olur.

“Yaşamağın məqsədi insanın özünü inkişaf etdirməsidir”, - deyə qeyd etmişdir Oskar Vayld (Oskar Wilde). Şəxsin özünü inkişaf etdirməsi din sahəsində də ola bilər, sənət sahəsində də, idman sahəsində də, elm sahəsində də... Əsas məsələ odur ki, insan hansısa bir sahədə özünü inkişaf etdirsin. Əslində məqsədi olmayan insan çox azdır desək, yanlışdır. Ancaq baxır hansı məqsəd... bu məqsəd insanlara nə dərəcədə faydalı olacaq? İnsanlar tanıyıram dəbdəbəli bir evə, yaxud bahalı bir avtomobilə sahib olmaq üçün illərlə çalışır, çırpınır. Axırda məqsədinə nail olur da... bu da pis deyil. Ancaq bunun digər insanlara nə dərəcə faydalı olduğu da ayrı bir məsələ. Əvvəlcə qeyd etdiyimə uyğun olaraq, avtomobilin məqsədi insanları bir yerdən başqa yerə daşımaq (yəni bu məqsədi bahalı bir avtomobil də yerinə yetirir, ucuz bir avtomobil də), evin məqsədi isə insanlara sığınacaq olmaqdır və s. Bir də məqsədə çatmaq yolunda görülən işdən zövq almaq məsələsi var. İnsanlar var ki, məqsədə çatmaq üçün əzab-əziyyətlərə qatlanmalı olurlar, ancaq

məqsədə çatdıqdan sonra bir müddət ərzində məqsədə çatmağın həzzini yaşayırlar, sonra hər şey öz əvvəlki vəziyyətinə qaydır. Sahib olduqları şey artıq onlar üçün adi bir şey kimi görünür. Məqsədə çatan insan məqsədə çatmağın həzzini artıq uzun müddət davam etdirə bilmir və qarşısına xırdalı-böyükü yeni məqsədlər qoyur. Ancaq bunun əksi də mövcuddur, onu da qeyd edim. Elə insanlar da var ki, qarşılıqlı məqsədlər qoyur və bu məqsədə çatmaq üçün çalışır. Bu insanlar təkcə məqsədə çatmağın zövqünü yaşamırlar, həm də məqsədə çatmaq üçün sərf etdikləri vaxt boyu həzz alırlar. Yəni onlar sadəcə məqsədə çatdıqdan sonra deyil, həm də məqsədə çatmaq prosesinin özündən zövq alırlar, məqsədə çatmaq üçün sərf etdikləri hər andan zövq alırlar.

Buna uyğun olaraq özüm barədə bir şeyi qeyd edim: məsələn, mən, dövlət dilimiz olan gürcü dilini öyrənməkdəyəm. Mən yalnız bu dili tamamilən öyrənib qurtarandan sonra deyil, indinin özündə də, gürcü dilində öyrəndiyim hər sözdən ayrı-ayrı, qura bildiyim hər cümlədən ayrı-ayrı zövq alıram. Bu da mənim özümə olan inamımı gücləndirir.

Son olaraq, bu yazını oxuyan hər kəsdən xahiş edirəm. Universitetə qəbul olub təhsil almağa çalışanlar, fikirləşməyin ki, bir müddət sonra 4, yaxud 5 il gəlib keçəcək və diplomunuzu alıb bir işə təyin olunub işləyəcəksiniz. Çalışın oxuduğunuz hər dərstdən, öyrəndiyiniz hər yeni bilikdən zövq alın. Bahalı

avtomobilə və yaraşlıq evə sahib olmaq üçün çalışanlar, çalışın qazandığınız hər 5 manat pul üçün belə sevinin. Gözləməyin ki, bir müddət sonra bunlara sahib olacaq və sevinəcəksiniz. Övlad sahibi olub, bu övladı böyüdü, evləndirib nəvə-nəticə sahibi olmaq istəyənlər, çalışın övlad sahibi olduğunuz üçün şükür edin və bu övladı sevməkdən, ona öyrədə bildiyiniz hər yeni şeydən zövq alın. 20-25 il sonrası üçün indidən əziyyət çəkməyin. Çalışın yaşadığınız hər dəqiqənin qədrini bilin, hər dəqiqədən zövq alın, yaşamağı, həyatdan zövq almağı müəyyən bir müddətdən sonraya saxlamayın. Unutmayın! Vaxt keçib gedir. Həyat isə qısadır.

Vüqar VƏKİLOĞLU

ANA DİLİMİZ – KİMLİYİMİZ

Cəmiyyətimizdə əsas problemlərdən biri də qeyri-gürcü millətlərdən olan uşaqların ibtidai təhsilini gürcü sektorunda almasıdır. Bəlkə indi deyəcəksiniz ki, bu niyə problem olsun? Dövlət dilini hər kəs

bilməlidir, bunda pis nə var? Bəlkə də qınayacaq, tənqid edəcəksiniz. Günümüzdə valideynlərin çoxu da elə bu düşüncədədirlər. 15 sentyabr onlar uşaqlarını gürcü sektorunda təhsil almaları üçün məktəbə gətirirlər. Hətta valideynlərin belə dediklərini də eşitmişəm: “Heç olmasa mən xəstələyəndə uşaq xəstəliyimin əlamətlərini həkimə tərcümə edə bilsin”.

Lakin, təəssüf ki, bu, bir müddətə kimi davam edir, 5-6-cı siniflərdə gürcü sektorunda oxuyan uşaqlar çətinlik çəkirlər, onlarda qavrama prosesi getmir. Dərslər çətinləşdikcə zəncir qırılır, sanki öyrənmə prosesi davam etmir. Daha sonra valideynlər uşaqları keçirirlər Azərbaycan sektoruna. Elə burada hər şey qarışıq bir-birinə. Gəl indi öz doğma

dilində hərfi tanımayan, yazıb-oxumağı bacarmayan uşaqlara 5-6-cı sinifdə dərs keç. Bu, uşağın təhsil alması üçün çətin vəziyyət yaradır. Çətinlik ona görə yaranır ki, uşaqlar gürcü dili ilə yalnız dərstdə məşğul olurlar. Dərstdən başqa hər yerdə öz doğma dillərində danışırlar.

Yəni uşaqlar nə gürcü dilini bilirlər, nə də öz doğma dillərini. Bu yerdə belə bir atalar sözü yada düşür: “İki yerə baxan çəş olar”.

Elə buna sübutdur ki, orta məktəbi gürcü sektorunda bitirən abituriyentlər milli imtahanları doğma dillərində verirlər və burada da çətinlik özünü göstərir. Fikrimcə, ən azından uşaqlar ibtidai sinif təhsilini öz doğma dillərində almalıdırlar.

Biz danmırıq, dövlət dilini hər birimiz öyrənməliyik. Demirik ki, dövlət dilini öyrənməyək. Gürcü

dili dövlətimizin ümumi anlaşma dili, danışıq dilidir, onu öyrənmək hamımızın ümdə borcudur. Sadəcə olaraq, dövlət dilini öyrənmə cəhdi ucubatına anamızın bizə layla çaldığı doğma dilimizi unutmayaq. Şübhəsiz ki, doğma ana dilini bilməyənin başqa dili öyrənməsi müşkül məsələdir. Hər bir millət öz dilində yazıb-oxumağı, müzakirə etməyi, nəticə çıxarmağı bacarmalıdır. Şərqi günəşi olan Nəriman Nərimanov demişkən “Sevin, öyrənin o dili ki, ananız beşik başında o dildə sizə layla çalıb”.

Dilimiz kimliyimizə dəlalət edir. Kimliyimizi qorumaq üçün elə dilimizi qorumaqdan başlayaq!

Dilərə TƏHMƏZOVA

İlia Dövlət Universitetinin tələbəsi

NİDERLAND – PƏRDƏ ARXASINDAKI GERÇƏKLƏR

GİRİŞ

İnsanın ən böyük istəklərindən, maraqlarından biri yeni yerlər, yeni nəsnələr görməkdir. Bəlkə də, bu, bəşər tarixinin ibtidiasından belədir. Ov dalınca gedən qədim ovçunun, yığıcılıqla məşğul olan əski qadının qida axtarışında nə qədər yeniliklər gördüyünü, gördüklərini safçürük etdiyini yada salaq. Hər açılan sabah qədim ovçunun ova çıxmaq, yığıcının nəsə toplamaq üçün yola düşmək məcburiyyəti ovçu-yığıcı əcdadlarımızı yeniliklərə qarşı gözüaçıq, diribaş olmağa vadar edirdi. Düzdür, ibtidai insanın yeniliklər dalınca dünyanın bu başından o başına getmək imkanları məhdud idi. İlk nəqliyyat vasitələrinin kəşfinə, atın əhliləşdirilməsinə qədər ibtidai insanın məsafə üzərində hökmranlığını təmin edəcək cəmi bir vasitəsi var idi. O da onun öz ayaqları. İnsan ayaqlarının onu apara biləcəyi məsafəyə qədər dünya ilə tanış ola bilirdi. Məskəndən ovlağa, çəmənliyə, su mənbəyinə qədər getdiyi yolu insanın ilk səfəri, ilk səyahəti saymaq olar. Bu yolda onun ilk gördüyü hər şeyi isə yeniliklər adlandırma bilirik.

İnsanın öz gözləri ilə görmədiyi yerlər barədə təsəvvürü olduqca məhdud, məhdud olduğu qədər də dumanlı, qarışıq, həlməşik, bəzən heç nə anlaşılmayacaq qədər gerçəklikdən uzaq olur. Əski dövənlərdə, lap elə müasir dövrimizdə də insanların şəiylər əsasında müəyyən bir nəsnə, istənilən bir şəxsiyyət və ya hər hansı bir ölkə haqqında fikirlər söylədiklərinin, hökmlər verdiklərinin şahidi olmaq mümkündür. İlk baxışda müasir insanın yerin altını da, üstünü də bildiyini düşünürük, amma məsələ bəhs olunan hər hansı konkret bir detala, xırdalığa gəldikdə biz yanıldığımızın fərqi varır. Uzaq-yaxın ölkələr haqqında, bu ölkələrdə yaşayan xalqlar, bu xalqların adət-ənənələri, davranışları, inancları, sevincləri, ağrı-acıları barədə bizim təsəvvürlərimiz, demək olar ki, yox dərəcəsindədir. Təsəvvürümüz olsa belə, çox yaygın, doğrudan çox yalana bənzəyən, ağızdan-ağıza keçərək həqiqi mahiyyətindən uzaq düşən bir neçə çeynənmiş faktıdan ibarət olub, bizi utandıra biləcək səviyyədədir.

Bunu mən Niderlandda yaşadığım bir ildən çox vaxt ərzində az da olsa anlama bildim. İnanın ki, bu müddət ərzində mən Niderlandı hər gün özüm üçün kəşf etməklə məşğul olmaqda keçirmişəm. Bu sözlərimdə bir damcı da olsa qeyri-səmimilik və ya şişirtmə yoxdur. İstənilən holland da Azərbaycanca, Gürcüstana gəlib üç ay, beş ay burada yaşasa, inanıram ki, o da Azərbaycan haqqında, Gürcüstan barədə eyni sözləri söyləyə bilər. Burada yaşadığım aylar ərzində özümə dəfələrlə sual vermişəm ki, mən buraya ayaq basanadək Hollandiya barədə nə bilirdim. Sən demə, universitet diplomunda ixtisası tarixçi kimi göstərilən şəxsin bildikləri heç nəyə yaramayan bir neçə quru faktıdan, utandırıcı yanlış təsəvvürlərdən ibarət imiş. Atalar deyib axı, çox oxuyan çox bilməz, çox gəzən çox bilər. Mən öz acı təcrübəmdən çıxış edərək, atalarımıza haqq qazandırırım. Nədən ki, Niderlandı mənə oxuduqlarımdan çox, gəzib, gördüklərim tanıtdı.

Doğrudan da mən Hollandiya barədə nə bilirdim? Elə bu sualın qoyuluşu səhvdir. Bu ölkənin adı Niderlanddır. Onun 12 inzibati ərazi vahidindən cəmi ikisinin adında Hollandiya sözü var: Cənubi və Şimali Hollandiya. Niderland sözünün mənası “aşağı ölkə”, Hollandiya sözü isə “boş torpaq” mənası verir. Hollandiya əslində Niderlandın üzünə çəkdiyi bir sirlə pərdədir. Niderland özünü, öz gerçəkliklərini bu pərdə arxasında gizlədib. Mən bu pərdəni azca aralaya bildim və bu zamanadək bildiklərimin çoxunun sırf təsəvvürlərdən ibarət olmasına, bu ölkənin gerçəklikləri ilə heç bir əlaqəsi-

nin olmadığına inandım. Düzdür, mənim yanlışlığımın biçimlənməsində Niderlandın özünü bu sirlə pərdənin arxasında gizlətməsi də az rol oynamayıb. Nədən ki, Niderland uzun müddət özünü “seks cənnəti”, “narkomaniya cənnəti” kimi məhsullarını, xidmətlərini dünyaya məhz “holland”, “Hollandiya” adı altında çıxarmış, onları bu adla tanıtmış və öz həqiqi varlığını bu ad arxasında gizlətməmişdir.

Bildiklərimi sırasıyla söyləyim, mən söylədikcə siz də bu ölkə barədə özünüzi sınaqdan keçirib, test edə bilərsiniz.

Mənim Hollandiyanın qədim dövrü barədə dəqiq təsəvvürüm yoxdur deməyim, daha doğru olar. Qədim romalıların buralara qədər gəlib çıxmaları haqqında ümumi bilgidən savayı, ortaya qoyacaq bir şey yox. Düzdür, interneti açıb nələrisə dəqiqləşdirmək, unuduqlarımın bir çoxunu yada salmaq imkanım da var. Amma mən gördüklərimə, hiss etdiklərimə dayanaraq, yazmağın daha doğru yol olduğuna inandığımdan, bu yöntəmdən az yararlanmağa çalışdım.

Uzaqbaşı hollandların hind-Avropa dil ailəsinin german budağına aid tayfələrdən biri olmasını da bildiklərimin üzərinə əlavə edə bilərəm.

Elə erkən orta əsrlər dövrünə aid də, səhih bir məlumata malik olmadığımı söyləmədən keçməyim. Müstəqilliyinin elanına qədər Niderlandın İspaniyaya qarşı mübarizə apardığını, bu mübarizənin gedişində “dəniz gözü” adlandırılan partizanların mühüm rol oynadıqlarının yaddaşımın harasında olduğu qaldığını xatırlayıram.

Niderlandın dəniz ölkəsi olmasından, Niderland insanların gəmi düzəltmələrindən, usta dənizçi olmalarından, dünyanın hər yerinə üzə bilmələrindən, bu dənizçiliyin onları okeanın o tayında kiçik də olsa, torpaq sahibi etməsindən xəbərdar olduğumu da deyim.

Niderland insanının mübarizliyi, qələbə əzmi barədə bir az çox bilgiyə sahib olduğumu söyləməyimin təvazökar olmadığım anlamına gəlməyəcəyinə ümid edirəm. Dənizi ram edib öz ölkələrinin ərazisinə qatmaları faktını dönə-dönə xatırlamamı, hər xatırladığıca müsbət enerji almamı isə, bu şimal insanlarına böyük heyranlığımın bəlgəsi saymaq olar.

Niderlandın forinti, güldeni barədə də nələrsə eşitmişdim. Hollandların bank işinin siriyyəli vəqif olmalarından, dünya maliyyə bazarında əsas oyunçu sayılmalarından da az-çox xəbərim var idi.

Niderlandın ilk burjua inqilabının vətəni olması da yadımdadır. Adama bu yerdə gəl, bunu da bilmə, a tarixçim, desələr yeri var.

Ölkənin iki – Niderland və Hollandiya adı ilə tanınmasını, ikinci adın isə ölkənin cəmi iki əyalətini əhatə etdiyini də bildiklərimin sırasına yazıram. Ölkənin paytaxtının Amsterdam olduğunu, amma hökumətin Haaqada oturduğunu da bildiklərimdən sayaq. Amma, etiraf edirəm ki, bunun nəyə görə olduğundan, tövbələr olsun, xəbərim yoxdur. Aha, oldu, bitdi. Bildiklərim bu qədər.

Hə, bir də Niderland rəssamlarının İntibah çağında yaratdıqlarından da bir-iki nümunəyə bələddiyim var idi. Rembrandt möhtəşəmliyini çoxdan kəşf etdiyimi də xatırladım.

Van Ooqun “Günəbaxanlar”ına vurğunluğum da yaddan çıxmasın. Onun kəşməkeşli, mürəkkəb və ziddiyyətli həyatına, yaradıcılığına az-çox bələddiyimi də söyləmədən keçməyim.

Rotterdamlı Erasm, Spinoza kimi şəxsiyyətlərin Niderlandda parladığından, Niderland cəmiyyətinə təsirlərindən də nələrisə bildiyim var idi.

Bir az da Niderlandın lalələrindən xəbərim var idi. Lalənin Osmanlı dönəmində Bursadan gətirildiyini, Niderlandın müasir bəlgələrindən

birinə çevrilməsini də bilməmiş deyildim. Paho, nə böyük iş olub, gözümüzün biri aydın, biri də muştuluq da deyə bilərsiniz.

İnəklərinin bizim cırtıdan boylu inəklərlə müqayisədə div nəhəngliyində olduğundan, bu nəhəng inəklərin südündən çeşid-çeşid pendir hazırlamalarından da xəbərdar idim. Bu ala inəklərin mənə dünyanın siyasi xəritəsini xatırladığını da gizlətmirəm. Hər inəyin nə az, nə çox 9000 litr süd verdiyini də qeyd edirəm ki, mənşənin bütövlüyünə xələl gəlməsin. Ölkənin pendir ixracından böyük gəlir götürdüyü də yaddaşımda ilişib qalmışdı. Hətta həmin pendirlərdən bir neçə dəfə daddığımı da xatırlayırdım.

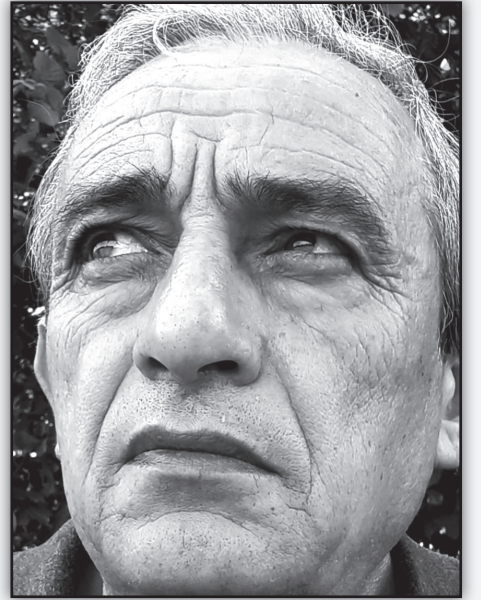
Narıncı rəngi sevdikərimdən, futbola bağlı olduqlarından, narkomanların və fahişələrin leqal fəaliyyətindən, kanallarının çoxluğundan xəbərdarlığımı da əlavə etsək mənşənin könlülaçan olmadığını etiraf etməli olacam. Bildiklərimin azlığı və ümumiliyi, dumanlı olması göz qabağındadır. Adam utandırandır desəm daha doğru olmazmı? Amma “varını verən utanmaz” deməyiblərimi? Olanım ortada, aşağı-yuxarı bu qədər. Bu mövzuda başqa bir gizlətimin qalmadığını əminliklə söyləyə bilərəm.

Niderland haqqında səhv bildiyim məlumatlar arasında ölkənin soyuq bir iqlimə malik olması da var idi. İki qışı burada keçirən adam kimi söyləyirəm ki, Niderland şimalda yerləşməsinə baxmayaraq, mülayim havası ilə seçilən bir ölkədir. Buranın yaz-yay ayları isti keçir. Payız-qış ayları yağmurludur. Bu iki qış ərzində yerdə qalan, əriməsi günlər çəkn qar yağmadı. Bir-iki dəfə yağmağa cəhd etsə də, alınmadı. Dondurucu soyuqlar isə yerli-dibli olmadı. Mart-aprel aylarında ağacları çiçək açdı, hər yer yaşıl-ala büründü. Soyuqanlı hesab etdiyim insanları isə təbiətindən də istiqanlı çıxdılar – öz xeyirxahlıqları ilə, yardımsevərlikləri ilə.

Mən bu kiçik bilgi yükümlə yola çıxaraq, Niderland haqqında, bu ölkənin insanları, təbiəti, pozitiv enerjisi barədə bir neçə yazı yazmağa cəsarət etdim. Təsəvvürümdə oxuduqlarımdan, eşitdiklərimdən formalaşan Niderlandla gözümə gördüyüm, havasını udduğum, suyunu içdiyim, gözəlliklərini könlümə köçürmək istədiyim Niderlandı tutuşduraraq, yeni, tamamilə fərqli bir Niderland yaratmaq düşüncəsini isə bu cəsarətin qaynağı hesab etmək olar. Sonunda həmin yazıları sayca çoxalmasından ürəklənərək, onları bir yerə toplamağın, kitab şəklində başlarını günə gətirməyinin ardınca düşdüm. Qərarımın nə qədər doğru olduğuna kitabı oxuyandan sonra qiymət verərsiniz.

Bu kitab təkcə Niderland barədə, bu ölkənin keçmiş, bugünü, gələcəyi haqqında düşüncələrdən ibarət deyil. Həm də mənim bir çox dəyərlərə ümumi baxışımın toplusudur. Mən Niderland barədə yazmaq istədiklərimi kağız parçalarına kiçik qeydlər aparmaqla başladım. Koronavirusun mənə bəxş etdiyi fəkültat satılarda isə, həmin qeydləri və beynimdə toplanmış məlumatları bir-birilə müqayisə edərək, belə bir işi ortaya çıxarmağı daha doğru yol saydım. Yazı prosesində dəfələrlə doğduğum yerlərə xəyalən gedib, qayıtdım. Gözəlim məmləkətimə, onun doğma insanlarına baş çəkdim. Uzaqları, onun insanlarını mənə aid olanlarla qarşılaşdırdım, üzləşdirdim, müqayisələr apardım. Müəyyən məqamların daha anlaşılıqlı olması gümanıyla xatirələrə baş vurdum. Bəzi məsələləri tarixin aynasında, tarixə qısa ekskurslar etməklə yoluna qoymağa çalışdım.

Niderlanda aid fikirlərimi ölkənin Amsterdam, Rotterdam, Haaqa, Utrext kimi böyük şəhərləri üzərindən təqdim etmədim. Nədən ki, bu şəhərlər barədə oxucularımızın əksərinin bu və ya digər dərəcədə xəbəri var. Sözarası qeyd edirəm ki, adını çəkdiyim bu böyük şəhərlərə qısa səfərlər etsəm

də, hətta Rotterdam yaxınlığında bir neçə ay yaşasam da başqa yol seçməyən daha doğru olduğuna özümü inandıra bildim. O üzəndə kiçik şəhərlərin timsalında bu ölkəni, onun insanlarını tanımaq yolunu seçdim. Dəniz suyunun dadını bilmək üçün onun hamısını içməyə gərək yoxdur demirlərimi? Bir damla bütün dəniz barədə sənə təsəvvür yaratmağa kifayət edəcək. Mən buradan yola çıxmağı, bu ölkənin Vurden, Delft, Amersfoort, Venlo kimi şəhərləri barədə danışmaqla Niderlandın obrazını yaratmağa, məhz bu kiçik şəhərlər vasitəsilə onu tanıtmaya çalışdım.

Bir fikir də səsləndirmək istəyirəm. Bu kitabın yazılmasını heç kim mənə sifariş verməyib. Mən öz könlümün səsi ilə, ürəyimin istəyi ilə bu işin altına girmişəm. Bəlkə heç Avropanın, elə Niderlandın da mənim bu düşüncələrimə ehtiyacı yoxdur. Sadəcə içimdən gələn bir səs belə bir kitab yazmamın doğru qərar olduğunu, bunun faydalı bir iş olduğunu dəfələrlə mənə xatırladırdı. Kitabı vərəqləyənlər arasında mənim Niderlandın görünən və görünməyən, bilinən və bilinməyən tərəflərinə münasibətimi, bəzən bu ölkəyə aşırı sevgimə, özümüzlə müqayisədə bu ölkənin üstünlüklərini qabartmama çiyinlərini çəkənlər və ya dodaqlarını büzənlər, məni avrofillikdə ittiham edənlər də olacaq, hətta hardansa maliyyələşdirildiyimi söyləyənlər də tapılacaq. Həmin o adamlara deyirəm bunu: mən Avropanın, heç Niderlandın da vəkili deyiləm, heç kim məni buna vəkil etməyib, heç qoca Avropanın, təkrar da olsa deyim, buna ehtiyacı da yoxdur.

Mən gözümə gördüklərimi və bu gördüklərimlə bağlı nə düşündüklərimi doğmalarına danışmaq niyyətilə bu işə qol qoyduğumu da çox yaxşı anlayıram. Vətənə dönərkən mənə bu ölkə barədə yüzlərlə sualın ünvanlanacağını indidən təsəvvür edirəm və bu kitabı həmin suallara cavab kimi də düşünə bilərsiniz. Üstəgəl, yaşayışın Niderland qaydası, Niderland formatı düşüncələrimə yaxın olduğundan, onunla doğmalaşa bildiyimdən bu yolu seçdim. Niderlandın timsalında mən keçmək istədiyimiz və ya keçməyə cəhd etdiyimiz yolları cızdığımı düşünürəm. Çünki bizim cəhd etdiklərimiz artıq bu ölkə üçün keçilmiş, yaşanmış mərhələdir. Gözümə gördüklərim mənə bunları diktə etdi, mən də onları yazıya aldım. Mən bu yazını Niderland isteblişmentinin fikrinə dayanaraq yazmadığımı da söyləyirəm. Öz gözlərlə gördüklərimi yazıya çevirən autsayder kimi davrandım. Yazdıqlarımın nə üstünə qoyub şişirtməyi, nə də üstündən alıb əskiltməyi özümə yaraşdırmadım. İfrata varmamağa çalışdım, necə var elə yazmağa cəhd etdim.

Bir qeydlə fikrimi tamamlayım. Mən yazı prosesində ölkənin adı kimi ən çox “Niderland” sözündən istifadə etdim. Bəzən bilərəkdən ölkənin adı kimi “Hollandiya”, xalqın adı kimi “holland” sözlərindən istifadə etməməm isə, ölkənin bu adların arxasında gizlədilmiş həqiqi obrazını üzərə çıxarmaq istəyimlə bağlıdır.

Afiq MUXTAROĞLU

İOSİF QRIŞAŞVİLİNİN “QƏDİM TİFLİSİN ƏDƏBİ BOHEMASI” ƏSƏRİNDƏN BİR PARÇA ANTON QANCİSKARELİ

(əvvəli ötən sayda)

Anton Qanciskareli başqa yazıçılara nisbətən daha azad şəkildə çap olunurdu. O, tənəkə ilə damların üstünü örtən idi. Hazırda şəhərdən kənar – Ğrmağeledə yaşayır və poeziyaya az meyl edir... O, savadsız, kasıb ailənin oğludur:

*“Halbuki oxumuş deyiləm,
Nə də məktəbə yaxın getmişəm,
Hər halda mübarizə aparacağam
Kəskin sözlər atmaqda”.*

Anton 25 ildən artıqdır ki, fəaliyyət göstərir. Onun oynaq şeirləri, onun istehza ilə yoğrulmuş “kəskin sözləri” bilavasitə başqası üçün nəzərə çarpmayan gündəlik həyatı əks etdirir. Hər cür mühüm məsələ onun poeziyasının şah damarıdır. Anton öz yaradıcılığının mövzusu olaraq odövrkü həyatın mənfi tərəflərini götürdü.

Anton Qanciskareli bizim ədəbiyyatda kifayət qədər tanınmışdır və layiqincə dəyərləndirilmişdir.

“İveriya” onun şeirini dərc etdirir:

*“Bizim şəhərdə tez-tez baş verir
Həddən artıq möcüzə,
Gürcülərin cılızlaşmış,
Qəribə, qəlb sındıranı.
Paltarları alabəzək-alabəzək,
Sanki beyni dağımış, yelbeyin adam,
Burda sordum, orda sordum,
Dedilər ki, dekadentdir.* (Dekadentlik – XIX əsrin axırlarında və XX əsrin əvvəllərində burjuva ədəbiyyatı və incəsənətində meydana gəlmiş mürtəcə cərəyan - M.M.)

*Başındakı papaq köbələyə bənzəyir,
Əynində paltó, jilet,
Sarımtıl ayaqqabı,
Burnunun ucu kəsik;
Əlində çubuq tutub,
Sanki çırpılması yunu vardır.
Burda sordum, orda sordum,
Dedilər ki, dekadentdir.*

*Qadın gürcü sayaq başını örtüb,
Bədəninə sümükdən korset,
Əyninə qara şal geyinib,
Qırağı krem zolağı,
Boğazına tülkü dərisi dolayıb,
Burda sordum, orda sordum,
Dedilər ki, dekadentdir.*

*Dedim, əgər hamı belə olsa
Mən onlarda daha artıq olaram;
Bundan sonra borcluyam,
Əlimə alım böyük dəyənək,
Tək-tək təklif edim,
Harda rast gəlsə dekadent”.* (Bax: “İveriya”, 1904-cü il, №13).

“Moambe” (“Xəbərçi”) onun kitablarını ayırd edir: “Qanciskarelinin bazar ədəbiyyatında, – “Moambe”nin bibliografı yazır, – yaxşı adı vardır. Qeyd etmək lazımdır ki, bu adı haqlı olaraq özü qazanmışdır. Səlis və canlı şeir, çevikləşdirilmiş dil, aşiqanə və hərəratli sözlərin kifayət qədər zəngin lüğəti, təbii yumor. Orada-burada vətənpərvərlik ritmləri demokratik ənənələr ilə yoğrulmuş – bütün bunlar Qanciskareliyə və başqa bu kateqoriyadan olan şeir qoşanlara böyük üstünlüklər verir” (Bax: “Moambe”, 1904-cü il, №5, ikinci şöbə, səh. 91).

İ.Evdoşvili şeirini Qanciskareliyə həsr edir ki, burada da Antonu acıyır:

*“Başqalarının evlərini örtürəm,
Mənim isə papağım yox,
Qayçı, çəkic,
Gəzirmə və özümü aparıram.
Bax, mənim xəzinəm,*

*Tam elə budur, nə vadırsa,
Zəngin əgər yan ötürsə
Mənim də öz həmkarım var.
Taxtapuşda səyahət edirəm,
Şəhərin başına baxıram,
Ən çox tanrıya yaxınam,
Guya xoşbəxtəm.
Lakin yalnız bu məni təəccübləndirir,
Niyə tanrı görmür
Ki, özü lüt-üryan,
Başqaları üçün dam örtüyü döyüb düzəldir.
Eh, kaş ki, biləsiniz,
Dəmir elə ki, qızanda,
Ayaqların necə ağrıyır, yara bağlayır;
Lakin Anton üçün
Kimin nə vecinədir.
Neyləyək ki, quş kimi
Taxtapuş üzərində ölürlər!
Vur! Vur Çəkici,
Qənaət et taxtapuşa,
Başqaları üçün dəmir örtürəm,
Mənim isə papağım yox”.* (İ.Evdoşvili, “Əsərləri”, Narkanın nəşri, 1916-cı il, səh. 156).

Anton Qanciskarelinin kitabları: “Mənim tütəyim”, “Bəri bax”, “Cibgiram”, “Təhsilin günahıdır”, “Yıxılmış ailə”, “Şəfəqin intizarında”, “Varlı oğurlar və yaxud Eşiyanın rəqibləri”, “Tatar və gürcü mahnıları” (Abdulla Zabuzal oğlu təxəllüsü ilə) və “Dekadentin cib kitabı”. Son kitabına belə orijinal və geniş epigraflar həsr edib.

*“Ağac əvvəllər gətirmədiyini
Gətirə bilməz.
Ağacın kökünə nə etsən də,
Onu qılınca, dəmirə çevirə bilməzsən.
Briliantı döyüb əzsən,
Başa həna ilə qoysan,
Əgər başında bir şey yoxsa,
O sənə beyin olaraq yaramaz.”*

Anton Qanciskareli belə yığcam ifadə olunan, sonradan aforizmə keçməli olan, çox az tapılan fikrin məharətlə öhdəsindən gəlir. Çox hallarda onun şeirləri yubadılmışdır, halbuki bu yubadılma da obyektiv şəraitlərin üzərinə yazılmalıdır. Odövrkü fəhlə-şairlər öz əsərlərini əksər hallarda ayrıca kitab şəklində nəşr etdirirdilər. Çünki redaksiyanın qapıları heç də həvəslə onların üzünə açılmırdı. Ayrıca nəşr üçün isə şeir hər halda “bir formalı” (16 səhifə) olmalı idi. Bu isə şairləri çox hallarda şeirin həcmi artırmağa məcbur edirdi.

Qanciskareli ilk çıxışındanca populyar oldu. Onun poeziyası istehza poeziyasıdır! Onun ürəyi səmimiyyətliliyin açıq anbardır!

Qanciskareli ilk dövrlərdə Givişvili-Skandarnovanın təsirinə məruz qalmışdı. Aşiqanə təcnislər yazırdı:

*“Qadasın alım nazlana-nazlana ötüb getməyinin,
Gediş öyrənməyə nə verdin?”*

Aşıqlar kimi öz təxəllüsünü elə şeirin içindəcə ritmləşdirirdi:

*“On il bundan əvvəl mənim də vardı sevgim,
Ona sədaqətli idim, xətersiz qul idi,
Yalnız qoydu məni qəmgin, yasda-dərdə.
Və indi isə başqasına aşıq olur Anton Qanciskareli.”*

Lakin bu ədəbi yapının keçəsini tezliklə atdı. Onun şeirlərinə indi artıq geniş xarakter verildi. O, həyatın hər cür eybəcərliklərinə: rüşvətçorluğa, insanın meymunluğuna, məhəbbətin xırdalanmasına, yoldaşların dözümsüzlüyünə, güclülərin kobudluğuna, haqsızlığına, dövlətçiliyin nizam-intizamsızlığına və ailə əxlaqsızlığına toxunur.

Bax, bir “məmnun arvad”ın dili ilə nə deyir:

*“Ləvəndin oğlu mənim ərim,
Həddindən artıq yaxşı kişidir,
Başına da vursan, səsini çıxartmaz,*

Sakit və rahatdır.

*İstədiyim zaman axmaq yerinə qoyuram,
Gedərəm, başqası ilə eşqbazlıq edəərəm
Və nə zaman da zəngi çalsam –
Qapını üzümə açar mənim ərim.”* və sair.

Anton Qanciskareli böyük müşahidəçilik qabiliyyətinə malikdir. O, yuxarıdan həyatın ədalətsizliyinə nəzər yetirir. Onun yaddaşı sanki hər bir sensasiyalı cüzi hadisələri toplayır ki, özünün iti qələminin ucuna yerləşdirsin və qəşəncə hərəkətə gətirsin.

Eşiya adında bir dəllək var idi. Bu da ki, kasıblığına görə xırda oğurluqla məşğul idi. Və bax, kifayət idi ki, dövlət əmlakının oğurluğuna görə iki milyonçu – Adilxanov və Milov həbs ediləydi, bizim şair elə həmin an yazıq “Eşiya”-nı yadına salaydı.

*“Ah, hardadır rəhmətlik Eşiya,
Özü üçün peşə bulsun, yoxsa nə gündədir!
O oğurluq edirdi, ona görə ki, ac idi,
Gecə kefli olanın, səhər başı ağrıyırdı,
Qışın ayazı onu narahat edirdi, üşüyürdü,
Çox hallarda divarın dibində gün düşən yerdə otururdu!”*

*Ah, hardadır rəhmətlik Eşiya,
Bu gün oğurluq sövdəgərlərin əlindədir.
O, halbuki kimdən nəsa oğurlayırdı,
Bu oğurluqla ac-susuzca himayədarlıq edirdi,
Onun davranışı heç kimə vermirdi zərər!
Bu gün isə zənginlikdə olan oğurlayır.
Ah, hardadır rəhmətlik Eşiya,
Bu gün oğurluq sövdəgərlərin əlindədir!”* və sair.

Anton Qanciskarelinin istedadı sərbəstdir və səmada qanad çalandır. O, sanki artıq olanı təklif edir. Başlıcasını – daxili qüvvəni isə ürəyində saxlayır. Anton bədii zövq ilə yoğrulmuş sözü zamanın poeziyasından uzaqlaşan, həmişə və hamı üçün ağıl bülövi olan xoşbəxt şairlər dəstəsinə daxildir.

*“Gah acdırlar, gah susuz,
Necə zaman gətirir;
Gah ağlayır, gah gülürəm,
Hamunun öz zamanı vardır.
Bəzisinin yağı, ikrası
Və bəzisinin yenə vaxtı vardır,
Halbuki mənim bu, yoxumdur.
Hamunun öz vaxtı vardır.
Mənə nə dəxi, kiminsə
Karvansarayları vardır,
O da başqasının evini tutacaq,
Hamunun öz vaxtı var.”* (Bax: “Dekadentin cib kitabı”, 1904-cü il, səh. 38)

(davamı gələn sayda)
Gürcü dilindən tərcümə edən:
Mirzə MƏMMƏDOĞLU

Yeni YOL

Qəzet 17 iyun 2015-ci il tarixindən nəşr olunur.

15 AVQUST 2021-Cİ İL №015 (138)

DÖVLƏT SƏRHƏDLƏRİNDƏ YENİLİKLƏR TƏTBİQ EDİLƏCƏK

Gürcüstanın bütün sərhəd-keçid məntəqələrində üztanıma funksiyalı "ağıllı kameralar" quraşdırılacaq. Bu yenilik barədə daxili işlər naziri Vaxtanq Qomelauri məlumat verib.

Daxili İşlər Nazirliyinin 10 illik fəaliyyət planını təqdim edən nazir bildirib ki, bütün şəhər və avtomobil magistralları da 13 minə yaxın ümumi görünüş və "smart kamera"larla əhatələnəcək.

V.Qomelaurinin sözlərinə görə, planda sərhəd polisində islahatlar və keçid məntəqələrinin buraxılış qabiliyyətinin artırılmasına mühüm yer verilib.

"Bütün sərhəd məntəqələri yenilənəcək və müasir

texniki nəzarət vasitələri ilə təchiz olunacaq. Bununla yanaşı, sərhəd polisinin bütün helikopterləri təmir olunaraq modernləşdiriləcək. İki yeni helikopterin alınması planlaşdırılır", - deyərək V.Qomelauri bildirib.

GÜRCÜSTANA QARPIZ İDXALI ARTIB

Gürcüstan 2021-ci ildə xaricdən rekord göstəricidə qarpız idxal edib. Yanvar-iyun aylarında ölkəyə ümumilikdə 10 434 ton yeni qarpız gətirilib. Bu, pandemiya dövrünə qədər, 2019-cu ilin analoji dövrünə nisbətən, demək olar ki, 2,5 dəfə çoxdur. Qeyd etmək lazımdır ki, indiyə kimi ölkəyə bu qədər qarpız idxalı faktiki olaraq həyata keçirilməmişdir.

2021-ci ilin 6 ayı ərzində Gürcüstan xaricdən 10 434 ton (938 min dollar) qarpız alıb. 2020-ci ilin analoji dövründə 7 761 ton (707,3 min dollar), 2019-cu ildə isə ölkəyə 4 574 ton (427 min dollar) yeni qarpız idxalı həyata keçirilib.

Bu ilin 6 ayı ərzində Gürcüstan 4 ölkədən qarpız alıb:

- Türkiyə – 9 125 ton (804,7 min dollar);
- İran – 1 286 ton (127,2 min dollar);
- Azərbaycan – 19,6 ton (1,67 min dollar);
- Niderland – 2,6 ton (4,4 min dollar).

İxracı gəldikdə isə, Statistika İdarəsinin göstəricilərinə əsasən, 2021-ci ilin yanvar-iyun aylarında gürcü qarpızının ixracı ötən ilin analoji dövrü ilə müqayisədə 143 dəfə artıb.

Pandemiyaya qədər – 2019-cu ildə yerli ixrac ümumiyyətlə həyata keçirilməyib.

2021-ci ilin 6 ayı ərzində Gürcüstandan xaricə 1 430 ton (ümumilikdə 439, 6 min dollar dəyərində), 2010-cu ildə isə 10,2 ton (2,18 min dollar dəyərində) qarpız satılıb.

Qeyd etmək lazımdır ki, bu il gürcü qarpızının ixracı yalnız 2 ölkəyə həyata keçirilib:

- Ermənistan - 1 070 ton (269,2 min dollar);
- Rusiya - 360 ton (170,3 min dollar).

Mənbə: bpn.ge

SOYADLARDAN "OV", "YEV" SONLUQLARININ GÖTÜRÜLMƏSİ İLƏ BAĞLI İMZA TOPLANIR

Gürcüstanda azərbaycanlıların soyadlarından "ov" və "yev" sonluqlarının götürülməsi ilə bağlı imzatoqlama kampaniyasına başlanılıb.

Tələb olunan 25 min imzanın yığılması üçün 45 gün müəyyən olunub. Kampaniyada istənilən Gürcüstan vətəndaşı iştirak edə bilər.

Qeyd edək ki, avqustun 2-si Gürcüstan parlamentinin Prosedur məsələlər və qaydalar Komitəsində ölkədə yaşayan azərbaycanlıların təşəbbüs qrupu qeydiyyatı alınıb. Qrup üzvləri "ov", "yev" və digər qeyri-avtentik soyad sonluqlarından imtina edirlər və özlərinin əsl, avtentik soyadlarının bərpasını istəyirlər. İmzalar toplanandan sonra parlamente təqdim olunacaq.

2030-CU İLDƏ GÜRCÜSTAN AZƏRBAYCANLILARININ 99,5 %-İ GÜRCÜ DİLİNİ BİLƏCƏK

Gürcüstanın Barışıq və Vətəndaş Bərabərliyi üzrə Dövlət Naziri Aparatının 10 illik fəaliyyət planına əsasən, "2030-cu ilə qədər Gürcüstanın qeyri-gürcüdümlü əhalisi arasında dövlət dilinə yiyələnmə səviyyəsi əhəmiyyətli dərəcədə artacaq".

Sənədə görə, 2024-cü ildə səviyyə 83,5 %, 2027-ci ildə 92,5 %, 2030-cu ildə isə 99,5 % təşkil edəcək.

Gürcüstanın azərbaycanlı vətəndaşlarının yaşlı nəsli arasında gürcü dilində kommunikasiya səviyyəsi 2024-ci ildə 28 %-ə bərabər olacaq. 2027-ci və 2030-cu illərdə isə bu göstərici müvafiq olaraq 35 % və 61 %-ə yüksələcək.

TOY, YAS MƏRASİMLƏRİ KEÇİRİLƏN OBYEKTlər 10 MİN LARİ ÇƏRİMƏLƏNİR

Gürcüstanda gecə klubları və qida obyektlərində pandemiya dövrünün tələblərinin yerinə yetirilməsinə nəzarət daha da ciddiləşib. Bununla bağlı qərar Gürcüstanın Dövlət Qurumlarıarası Koordinasiya Şurasının iclasında qəbul olunub.

Həmçinin toy, yas və bu kimi məclislərin keçirilməsinə də nəzarət gücləndirilib. Qayda pozuntusuna yol verən obyekt 10 min lari məbləğində cərimə olunacaq, analoji hal təkrarlanarsa obyekt bağlanacaq.

Qeyd edək ki, Gürcüstanda gecə klublarının həm açıq, həm də qapalı məkanlarda fəaliyyət göstərməsi qadağan olunub. Qida müəssisələrinin saat 00:00-dan 05:00-dək müştəri qəbul etməsinə icazə verilmir.

Təsisçi:
"Gürcüstan Gənclərinə Yardım
və Maarifləndirmə Təşkilatı"

Redaktor:
Azər MUSAOĞLU
Yayım direktoru:
Hacı BƏKİROĞLU
Qrafik dizayn:
Elsevər ƏHMƏDOV

ÜNVAN: Qardabani şəh., Kolxoz küç. 4
TEL: (+995) 555 96 18 68
599 54 12 92
EMAIL: yeni yol qəzeti@gmail.com

Redaksiyaya gələn əlyazmalar geri qaytarılmır və onlara rəy verilmir. Müəlliflə redaksiyanın mövqeyi müxtəlif ola bilər. Qəzet hələlik ictimai əsaslarla yayımlanır və pulsuz paylanır. Qəzetdə müxtəlif informasiya agentliklərinin xəbərlərindən də istifadə olunur.